

1 [בהמשך הענין נתבאר גם הקשר לחנוכה - כ"ה ענין נרות חנוכה הוא להאיר את החושך ועד שהחושך
2 עצמו נהפך לאור, שזהו"ע "כליא רגלא דתרמודאי"⁶⁷, שפועלים הבירור גם בהענין ד"מורדת"⁶⁸; וענין זה נעשה
3 ע"י העבודה באופן של מס"נ שלמעלה מטו"ד⁶⁹].

4 * * *

5 יז. יום הש"ק זה הוא גם שבת מברכים חודש טבת:

6 חודש טבת - אינו חודש מובחר, שהרי יש בו התענית דעשרה בטבת, שאז התחיל המצור כו', ועד שמצינו
7 בו חומר מיוחד יותר משאר התעניות, שהרי יש דעה⁷⁰ ש"אפילו הי' חל בשבת (אמנם לא בזמן הזה, ש"אינו
8 חל לעולם בשבת", אבל הי' יכול להיות כן בזמן שהיו מקדשים ע"פ הראי'), לא היו יכולים לדחותו ליום אחר,
9 מפני שנאמר בו⁷¹ בעצם היום הזה, כמו ביום הכיפורים" (וכן משמע גם מדברי רבינו הזקן⁷²).

10 אמנם, כל זה הוא רק בזמן הגלות, לאחר החורבן, כאשר "מפני הטאינו גלינו מארצנו", אבל עתה, כשמגיע
11 זמן הקץ ("שהקב"ה חישיב את הקץ כו"⁷³), אזי גם עשרה בטבת נהפך "לששון ולשמחה ולמועדים טובים"⁷⁴,
12 כמו בפורים שנאמר בו⁷⁵ "ונהפוך הוא", ועד שפועל על כל החודש - כמו פורים, שעם היותו ביום י"ד בחודש,
13 ה"ה פועל על החודש כולו, כמ"ש⁷⁶ "והחודש אשר נהפך גו" - שמתגלה העילוי המיוחד שבחודש טבת שהוא
14 "ירח שהגוף נהנה מן הגוף"⁷⁷, והיינו⁷⁸, שהיש הנברא נהנה מהיש האמיתי, והיש האמיתי נהנה מהיש הנברא.

15 יח. המשך השיחה - הרמז על הפיכת הגלות בפרשת השבוע, בדרשת ר' ירמי' בר אבא במסכת חולין⁷⁹ על
16 הפסוק⁸⁰ "ובגפן שלשה שריגים", "גפן אלו ישראל"⁸¹.. שלשה שריגים אלו ג' רגלים שישראל עולין בהן בכל

(66) ראה גם בהמאמר פ"ב ואילך (תורת מנחם - התוועדויות חמ"ה ע' 283 ואילך) וש"נ.

צריך לעשות כלי, כמ"ש (פ' ראה טו, יח) "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה". ובגלל זה נעשה להם נס כו'.

(70) אבודרהם הל' תעניות. וראה לקו"ש חט"ו ע' 420 הערה 78.

(71) יחזקאל כד, ב.

(72) אולי הכוונה למ"ש בשו"ע אדה"ז או"ח סרמ"ט סי"ב ש"בתענית צבור .. צריך להשלים גם בערב שבת", "עד צאת הכוכבים", אפילו "אם השלים תפלת ערבית של שבת מבעוד יום", והרי תענית ציבור בערב שבת יכול להיות רק בעשרה בטבת (מג"א סתק"נ סק"ה). - הנו"ל.

(73) נוסח הגש"פ.

(74) זכרי' ח, יט. וראה רמב"ם הל' תעניות בסופן.

(75) אסתב ט, א.

(76) כב. וראה ירושלמי מגילה פ"א ה"א. רמ"א או"ח סתרפ"ח ס"ז.

(77) מגילה יג, סע"א.

(78) ראה שיחת ש"פ מקץ, שבת חנוכה, מבה"ח טבת תשכ"ד בסופה (תורת מנחם - התוועדויות חל"ח ע' 337). וש"נ.

(79) צב, א.

(80) פרשתנו מ, יו"ד.

(81) וכמבואר בהמשך הסוגיא: "אומה זו כגפן נמשלה, זמורות שבה אלו בעלי בתים, אשכולות שבה אלו תלמידי חכמים, עלין שבה אלו עמי הארץ, קנוקנות שבה אלו ריקנים שבישראל".

(67) כולל גם ענין המרידה באופן ש"יודע את רבונו ומכוין למרוד

בו" (תו"כ ופרשי' בחוקתי כו, יד. ועוד), היינו, שהתורה מעידה עליו ש"יודע את רבונו" (ולא רק ע"פ נגלה, אלא גם ע"פ חסידות), ואעפ"כ, "מכוין למרוד בו" - שזהו למטה יותר אפילו מניצוץ שנחשך אורו, כמ"ש "נר רשעים ידעך" (משלי יג, ט). וראה גם תורת מנחם - התוועדויות חכ"ז ס"ע 275. וש"נ).

ולהעיר, שלכאורה שייך ענין הבירור רק בכח המתאווה (ראה לקו"ת חוקת נו, סע"ג ואילך), אבל לא בענין המרידה, שבוה צריך להיות כליון וביטול לגמרי - "כליא" כפשוטו. ואעפ"כ, הנה גם בזה פועלים ההפיכה לטוב - "כליא" מלשון כלות הנפש (ראה במאמר רפט"ו (תורת מנחם - התוועדויות חמ"ה ע' 294 ואילך). וש"נ).

(69) ובפרטיות: הן בנוגע להדלקת המנורה - שאף שהיו יכולים להדליק המנורה בשמן טמא (שהרי טומאה דחוי' או אפילו הותרה בציבור (פסחים פ, סע"א. וי"ג)), מ"מ, לא עשו חשבונות של טו"ד, אלא הדליקו בשמן טהור דוקא*, אף שלא הי' בו אלא להדליק יום אחד, ולכן נעשה להם נס כו', כדי להראות חיבתן של ישראל (פני" שבת שם. ועוד); והן בנוגע לנצחון המלחמה - שהרי ע"פ טו"ד אין מקום לצאת למלחמה במצב של חלשים ומעטים נגד גבורים ורבים, וממה-נפש: אם חושבים אודות הנהגה שלמעלה מהטבע - יעסקו בתורה, יאמרו תהלים או ישתמשו בשמות של קבלה כו'; ואם הולכים למלחמה, שזהו ענין טבעי - אין מקום לצאת למלחמה במצב כזה. אלא, שלא עשו חשבונות כלל, ויצאו למלחמה בגלל שע"פ תורה

בנוגע לעשרה קדושות שבארץ ישראל. "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה גו'" (עקב יא, יב) - נוסף על הקדושה שבכללות העולם להיותו דירה לו ית' (כמו דירת מלך בשר ודם. שבה מתגלה בכל עצמותו, גם בהיותו ערום. ולא כמו בהיכל מלכותו. שמתגלה בלבוש מלכות וכתר מלכות דוקא). שמצד זה ישנו האיטור דב'לתשחית בנוגע לכל פרט שבעולם.

(* וזהו הטעם שדוקא בהדלקת נר חנוכה נוהגים כל בני" כ"מהדרין מן המהדרין" (שבת שם. רמ"א או"ח רסתרנ"א) - כיון שהיו מהדרים להדליק בשמן טהור דוקא (ראה גם שיחת ש"פ מקץ. שבת חנוכה, מבה"ח טבת תשכ"א בתחלתה (תורת מנחם - התוועדויות חכ"ט ע' 287 ואילך). וש"נ).